

*До 70-річчя члена-кореспондента
НАН України,
ректора Національного
фармацевтичного університету,
завідувача кафедри органічної хімії,
доктора фармацевтичних наук,
доктора хімічних наук, професора
Валентина Петровича Черних*

5 січня 2010 року виповнюється 70 років з дня народження ректора Національного фармацевтичного університету Валентина Петровича Черних, члена-кореспондента Національної академії наук України, лауреата Державної премії України, доктора фармацевтичних наук, доктора хімічних наук, професора, який майже 50 років свого свідомого життя віддав фармації — підготовці першокласних фахівців та наукових і науково-педагогічних кадрів для фармацевтичної галузі, розбудові та реорганізації Національного фармацевтичного університету — головного фармацевтичного вищого навчального закладу України з 200-літньою історією, реформуванню та удосконаленню вищої фармацевтичної освіти.

Валентин Петрович Черних пройшов шлях від студента до ректора Національного фармацевтичного університету, який він очолює з 1980 року. На сьогодні це великий життєздатний творчий колектив, який нараховує понад 20 тисяч співробітників і студентів.

Під керівництвом Валентина Петровича Харківський фармацевтичний інститут, в якому навчалось 1600 студентів за однією спеціальністю “Фармація” та працювало 6 докторів наук і 73 кандидати наук, виріс в унікальний науково-освітній комплекс — Національний фармацевтичний університет, в якому на теперішній час навчаються 17,5 тисяч студентів за 14 спеціальностями та здійснюють науково-педагогічну діяльність 110 докторів наук і 500 кандидатів наук, середній вік яких складає 45 років. У 1991 р. Харківський фармацевтичний інститут одним із перших серед 900 ВНЗ отримав статус навчального закладу, акредитованого на союзному рівні. У 1999 р. у першій п’ятірці ВНЗ України він набув статусу національного.

Під керівництвом В.П.Черних було здійснено кадровий “прорив” у НФаУ: з 1980 року підготовлено понад 130 докторів наук та майже 650 кандидатів наук. За рейтингом ЮНЕСКО серед 200 кращих університетів держави НФаУ має один з найвищих показників якості науково-педагогічного потенціалу — 83%. За останні 15 років у НФаУ відкрито 13 нових спеціальностей, Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, коледж. Впродовж усього періоду роботи на цій посаді В.П.Черних всіляко сприяв забезпеченню стабільного фінансового стану закладу, створенню ефективної системи соціального захисту співробітників і студентів.

З метою реалізації державної політики кадрового забезпечення галузі В.П.Черних запропонував систему підготовки фахівців “на місцях” шляхом відкриття мережі з 20 фармацевтичних факультетів при медичних ВНЗ, їх забезпечення науково-педагогічними кадрами та навчально-методичною літературою. В університеті здійснюється підготовка науково-педагогічних кадрів для фармацевтичних факультетів ВНЗ, практичної фармації України та зарубіжних країн.

Вперше у системі фармацевтичної освіти України за ініціатииви В.П.Черних створені навчально-методичні комплекси навчальної літератури з усіх дисциплін обсягом понад 2 тис. найменувань. Навчальний процес на 100% забезпечений навчально-методичною літературою державною та іноземними мовами, якою користуються всі фармацевтичні факультети ВНЗ України та деяких країн СНД. До наукової спадщини університету належать понад 490 підручників і навчальних

посібників, написаних викладачами НФаУ, 300 монографій, понад 1100 патентів, розроблено та впроваджено у виробництво 261 новий лікарський препарат. У НФаУ створено і плідно працює 16 наукових шкіл.

В.П.Черних є натхненником та одним із авторів розробки Концепції розвитку фармацевтичної галузі та освіти України, розширення спектра спеціальностей для фармацевтичної галузі, засновником новітнього напрямку у фармації: фармацевтичної опіки хворих та системи контролю якості ліків, у тому числі впровадження біоеквівалентності на засадах належної клінічної практики відповідно до світових вимог.

Для піднесення авторитету та визнання фармацевтичної галузі на державному рівні за активного сприяння та безпосередньою участю В.П.Черних в Україні встановлено професійне свято — День фармацевтичного працівника та запроваджено нову державну нагороду — почесне звання “Заслужений працівник фармації України”. Під безпосереднім керівництвом Валентина Петровича культурна скарбниця Харківщини збагачена унікальною скульптурною композицією “Фармація у віках” — першим у світі пам’ятником фармацевту. В.П.Черних став ідеологом зміцнення галузі та організатором проведення на базі університету V і VI Національних з’їздів фармацевтів України, створення Фармацевтичної асоціації України, а також першого в Україні видання фармацевтичної енциклопедії.

Видатний вчений в галузі органічної хімії, праці якого широко відомі науковій спільноті України і зарубіжжя, він є автором 1156 наукових робіт, серед яких підручник “Органічна хімія” у 3-х томах, удостоєний у 2000 р. Державної премії України в галузі науки і техніки, який є першим підручником для вищої фармацевтичної освіти України. Результатом наукової діяльності В.П.Черних стало створення вітчизняної школи хіміків-синтетиків, у рамках якої ним підготовлено понад 60 докторів і кандидатів наук і створено 16 нових лікарських препаратів. За подвижницькі багатолітні наукові дослідження в галузі синтезу біологічно активних речовин у 1997 р. Валентина Петровича було обрано членом-кореспондентом НАН України. В історії фармації України ця подія стала першим прикладом представництва фармацевтичної галузі в академічній науці.

В.П.Черних — відомий державний і громадський діяч, ініціатор видання 7 наукових журналів ВАК України. Протягом 30 років він брав участь у Експертних радах ВАК СРСР та України. У теперішній час очолює республіканську Проблемну комісію “Фармація” МОЗ України, є головою науково-методичної комісії з фармації Міністерства освіти і науки України, членом Ученої Ради ДП “Державний фармакологічний центр” МОЗ України, членом Президії Фармакопейного комітету МОЗ України, членом Ученої медичної ради МОЗ України, членом бюро Державного фармакологічного центру з реєстрації лікарських засобів і лікарських препаратів, членом секції хімії та хімічної технології Комітету з Державних премій в галузі науки і техніки, членом колегії Держінспекції з контролю якості лікарських препаратів МОЗ України. Він є віце-президентом Фармацевтичної асоціації України, президентом Фармацевтичної асоціації Харківщини; обирався депутатом Київської районної ради народних депутатів м. Харкова (1986 р.) та міської Ради народних депутатів (1985-1987 рр.). У 1999 р. Міжнародний біографічний центр та Американський біографічний інститут визнали В.П.Черних одним із найбільш впливових і видатних учених світу, який здійснює активну міжнародну та просвітницьку діяльність.

Звитяжна наполеглива праця та видатні заслуги відомого вченого, педагога, організатора, державного і громадського діяча В.П.Черних були неодноразово вшановані державою: він нагороджений орденами “Знак Пошани”, “Трудового Червоного Прапора”, орденом України “За заслуги” I, II, III ступенів, орденом Князя Ярослава Мудрого V ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, почесними грамотами та відзнаками МОЗ та МОН України, значками “Відмінник охорони здоров’я”, “Відмінник освіти України”, “Винахідник СРСР”, нагрудним знаком “Петро Могила”, відзнакою Харківської облдержадміністрації “Слобожанська слава”; йому присвоєні почесні звання “Заслужений винахідник УРСР” і “Заслужений діяч науки і техніки УРСР”.

Науково-педагогічна та академічна громадськість, колектив і студенти Національного фармацевтичного університету, колеги, друзі, учні від щирого серця вітають відомого вченого, талановитого педагога, знаного організатора і реформатора вищої фармацевтичної освіти, невтомного ентузіаста і патріота фармації, життя якого є яскравим прикладом відданого служіння інтересам освіти, науки, здоров’я людей, інтересам нашої славної України, Валентина Петровича Черних.

Нових Вам, Валентине Петровичу, звершень і злетів, невичерпного творчого натхнення, наснаги і довголіття на науково-освітній ниві України!